

ZÁPIS
z jednání Komise lesnické ekonomiky Odboru lesního hospodářství
České akademie zemědělských věd
16. a 17. října 2014 v oblasti působení firmy PROGLES, s. r. o.

Přítomni – viz prezenční listina; při prezenci byl přítomným předán zápis z podzimního zasedání EK OLH ČAZV v oblasti působení Městské lesy Rožnov, s. r. o.

Program:

16. 10. 2014

Úvod - zahájení

1. Informace o činnosti ČAZV a Odboru lesního hospodářství ČAZV
2. Stav lesnického ekonomického výzkumu
3. Současná ekonomická situace LH ČR
4. Workshop: Problematika chovu zvěře a myslivosti v ČR z hlediska správy, organizace a ekonomiky
5. Hospodaření na lesních majetcích firmy PRGOGLES, s r. o. s ohledem na chov zvěře a myslivosti
6. Organizační záležitosti

17. 10. 2014

Exkurse: Obora Tuř u Jičína

Úvod

Jednání komise zahájil a vedl doc. Kupčák. Přivítal přítomné a seznámil s programem a organizačními záležitostmi zasedání. Zvláště poděkoval zástupcům firmy Progles, s. r. o. za vstřícné přivítání i s kulturní vložkou v podobě vystoupení trubačů.

1. Informace o činnosti Odboru lesního hospodářství ČAZV

Informace o činnosti OLH ČAZV přednesl doc. Kupčák. Informoval o zasedání 13. 5. 2014 se zprávou o činnosti ČAZV přednesenou prof. Podrázkým a o činnosti odborů. Informace o výzkumu (Ing. Chmelíková) – bod zaměřen na vyhlášení KUS NAZV. Informace o metodice hodnocení výzkumu (doktor Nedělník).

Rozšířené zasedání představenstva na VÚLHM – vybrané problémy LH – body:

- informace o ústavu (ředitel doc. Lomský),
- monitoring zdravotního stavu (doc. Šrámek),
- lesní ochranná služby (Ing. Knížek),
- využití biotechnologií a šlechtitelství (dr. Malá).

Doplnění informací o činnosti OLH z jarního jednání KLE OLH:

Plénum OLH se sešlo 4. 3. 2014 k výročnímu jednání v zasedací místnosti FLD ČZU v Praze. Předseda seznámil členy stručně s výroční zprávou OLH, plné znění bylo zasláno poštou sekretariátem ČAZV všem členům. Předseda poděkoval za roční práci všem členům a zejména aktivním komisím. V dalším jednání představil doc. Slodičák členům odboru stav a vývoj ohledně časopisu, který OLH garantuje, tedy Journal of Forest Science.

Úroveň časopisu roste, stále jsou však problémy:

- málo kvalitních článků,
- malá aktivita autorů.

Nicméně je reálné brzké podání přihlášky ke sledování pro přiznání IF. Členové OLH schválili a vzali na vědomí přijetí nového člena odboru, pana doc. RNDr. Bohumila Lomského, CSc.

Odbor LH schválil další postup při propagaci činnosti odboru a pověřil předsedu dopracováním Prohlášení, připraveného panem Ing. Krečmerem a jeho zasláním pro uveřejnění v médiích.

Komise pro mimoprodukční funkce – pan předseda, doc. Švihla, se vzdal své funkce a doporučen byl pan Ing. Navrátil jako nový předseda komise.

Komise pro OLM – pan. Doc. Zahradník souhlasil s přijetím funkce předsedy a s pověřením řízením komise.

2. Stav lesnického ekonomického výzkumu

Ing. Matějček – Ústav pro hospodářskou úpravu lesů, pobočka Stará Boleslav, sekce Ekonomické informace (ÚHÚL)

Informační podpora pro MZe odvětví LH. Pobočka zaměřena na ekonomické problémy. Řešená témata:

- zpracování národních účtů pro ČSÚ za rok 2013,
- znalecké posudky pro soudy,
- zpracování podkladů pro aktualizaci nové oceňovací vyhlášky z důvodu chyb,
- aktualizace sazeb pro nové plánovací období PRV – lesnicko-environmentální opatření,
- statistický výkaz MZe – 01, aktualizace dat pro návrh změny vyhlášky č. 55 (náhrady újmy a škody),
- předložení podkladů pro novelu lesního zákona – právní forma sdružení vlastníků lesa, návrh nové právní úpravy pro podporu sdružování malých vlastníků, spolupráce s JUDr. Florou,
- do budoucna – vytvoření nového Ekonomického informačního systému LH, práce v současné době pozastaveny

Ing. Vala – Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky LDF MENDELU v Brně (ÚLDEP)

ÚLDEP – potíže s financováním. Největší podíl finančních prostředků plyne ze zajištění výuky. Dalším zdrojem financování je vedlejší hospodářská činnost – posudky, stanoviska, profesní vzdělávání, semináře. Nejslabším článkem je výzkum. Zapojení do projektů jiných ústavů a interních grantových projektů. Projekty ŠLP – nefinancované z veřejných zdrojů. Snaha o rozšíření řešení problematiky lokálního multiplikátoru.

Prof. Pulkrab – Katedra ekonomiky a řízení lesního hospodářství FLD ČZU v Praze (KERLH).

Projekty NAZV:

NAZV č. QJ1220313 „Diferenciace intenzit a postupů hospodaření ve vztahu k zajištění biodiverzity lesa a ekonomické životaschopnosti lesního hospodářství.“ Doba řešení: 2012 – 2016, garant, řešitel Kupčák, Pulkrab.

NAZV č. QJ1230330 „Stabilizace lesních ekosystémů vyváženým poměrem přirozené a umělé obnovy lesa.“ Doba řešení: 2012 – 2016, garant, řešitel Šišák.

NAZV-KUS: „Optimalizace managementu zalesňování zemědělské půdy ve vztahu ke zvýšení retenčního potenciálu krajiny.“ Doba řešení: 2013 -2017.

NAZV č. QI102A085: „Optimalizace pěstebních opatření pro zvyšování biodiverzity v hospodářských lesích.“ Doba řešení: 2010 – 2014.

NAZV č. QI112A172 „Pěstební postupy při zavádění douglasky do porostních směsí v podmínkách ČR.“ Doba řešení: 2011 – 2014.

Projekty TAČR:

TD020112 „Regulace veřejných služeb ve vodním hospodářství se zaměřením na dodávky pitné vody a odkanalizování obyvatel.“ Doba řešení: 2014 – 2015, garant, řešitel Hájek.

TA02021250: „Pěstebně-ekologické a ekonomické optimum výchovy lesních porostů.“ Doba řešení: 2012 – 2016.

TBMZP050: „Odvození a praktická aplikace metodiky ke zjišťování ekonomické efektivity nepasečných přírodě bližších způsobů obhospodařování lesů v porovnání s hospodařením pasečným.“ Doba řešení 2013 – 2014.

Projekty COST

COST Action FP1201 FACESMAP: Forest Land Ownership Change in Europe: Significance for Management and Policy. Doba trvání projektu: 2012 – 2016. Ing. Jarský je členem Management committee za ČR.

COST Action FP 1207 ORCHESTRA. Orchestrating forest-related policy analysis in Europe. Doba trvání projektu 2012 – 2016. Dr. Hrib je členem Management committee za ČR.

COST Action FP1203: Forest, their Products and Services, European Non-Wood Forest Product Network (NWFRs). Doba trvání projektu: 2013 – 2017. Dr. Riedl je členem Management committee za ČZU.

Prof. Hajdúchová, prof. Holécý – Katedra ekonomiky a riadenia lesného hospodárstva LF TUZ Zvolen (KER)

Řešené vědeckovýzkumné projekty:

APVV-0423-10: „Analýza přírodních rizik vývoje krajinných ekosystémů v podmínkách klimatické změny Slovenska“. Řešitelé: Holécý, Škvarenina.

APVV-0057-11: „Výskum vplyvu neštátneho vlastníctva lesov na politiky súvisiace s lesníctvom.“ Řešitel Šálka.

VEGA 1/0089/11: „Meranie a riadenie výkonnosti podnikov drevospracujúceho priemyslu Slovenskej republiky.“ Řešitel Brodrechtová.

VEGA 1/1099/12: „Ekonomická efektívnosť obchodu s drevom z hľadiska perspektívy transakčných nákladov.“ Řešitel Halaj.

VEGA 1/0713/12: „Matematické modelovanie poistenia lesa proti riziku klimatických zmien.“ Řešitel Holécý.

VEGA 1/0584/13: „Ekonomické a právne podmienky fungovania trhov v lesnom hospodárství.“ Řešitel Šulek.

KEGA 016TU Z-4/2013: „Zavedenie progresívnych metód výučby na báze IKT v oblasti daní a zdaňovania.“ Řešitel Hajdúchová.

VEGA 1/0268/13: „Perspektívy využitia facility managementu pre zvyšovanie konkurenceschopnosti podnikov lesníckeho a drevárskeho priemyslu v kontexte pricipov outsourcingu.“ Řešitel Trenčiansky.

FP7-ENV-2011-282887: „Perspektívne integrované obhospodarovanie európskych lesov a krajiny (INTEGRAL).“ Řešitel Holécý.

VEGA 1/0281/11: „Výskum dopadov rizika zmeny klímy na lesné ekosystémy a formulácia adaptačnej stratégie v podmienkach Slovenska.“ Řešitel Holécý.

COST FP 1201 :Zmeny vo vlastníctve lesov v Európe: Význam pre obhospodarovanie a politiku.“ Řešitel Šálka.

COST FP 1207: „Zosúlaďovanie prístupov pre analýzu politík súvisiacich s lesníctvom v Európe.“ Řešitel Holécý.

3. Současná ekonomická situace LH

Ing. Krejzar (MZe)

Téma prezentace: Podpora celospolečenských funkcí lesů z veřejných finančních zdrojů pro období 2014 – 2020. Seznámení s posledním vývojem dotačních titulů v lesnictví. Zhodnocení finanční situace na úseku ekonomiky LH MZe. Současná situace – rozdělení zdrojů v současné době (národní – financování ze státního rozpočtu, příspěvky na hospodaření v lesích z krajských rozpočtů; evropské – kofinancované z rozpočtu MZe – Program rozvoje venkova 2007 – 2013). Představil vývoj dotací v letech 2000 až 2013 – výrazný pokles finančních prostředků a důvody tohoto poklesu.

Seznámil s dotačními tituly v roce 2014 – 2020. Procedurální posuny – národní zdroje (novela zákona o rozpočtových titulech – nařízení vlády o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti, mandatorní výdaje, služby, nově dotace na ochranu a reprodukci genofondu lesních dřevin). Evropské zdroje – Program rozvoje venkova 2014 – 2020.

Rozpočet kapitoly 329 – MZe – na rok 2014 rozpočtováno na podporu LH 610 mil. Kč, předpokládané čerpání 350 mil. Kč. Rozpočtováno (příspěvky – 20 %, mandatorní výdaje – 71 %, služby vlastníkům – 6 %, dotace na ochranu a reprodukci genofondu – 3 %). Návrh pro rok 2015 – 320 mil. Kč.

Nově MZe financuje dotační titul A – opatření k obnově lesů poškozených imisemi...

PRV 2014 – 2020 harmonogram: 16. 7. předložení EK, tříměsíční lhůta, předpoklad vyhlášení 1. kola: podzim 2015, jaro 2016 příjem žádostí u ostatních projektových opatření (s výjimkou opatření Spolupráce). Představení opatření a celkových veřejných výdajů. Oproti předchozímu programovacímu období celkem o více než 600 mil. EUR nižší (cca 3 mld. EUR), u lesnických opatření o více než 13 mil. EUR nižší (cca 120 mil. EUR, 4 % z celkových prostředků).

Diskuze na téma: Rozdíl církevní a ostatní lesní majetky, efektivnost příspěvků, pokles prostředků mezi programovacími obdobími (možnosti státního rozpočtu)

prof. Šišák

Seznámil o své návštěvě kongresu IUFRO (The World's Network of Forest Science) v USA (Salt Lake City). IUFRO – jedna z nejstarších lesních organizací, která vznikla v Německu. Členy mezinárodní organizace je více než 650 vědeckovýzkumných organizací z více než 120 států. Výzkumné instituce reprezentují více než 15 tis. účastníků. 9 divizí, 4 speciální programy. Divize se dělí na 59 výzkumných a 169 pracovních skupin. Za ČR jsou

členy obě lesnické fakulty i výzkumný ústav. Jednání o základních otázkách, na které by se měl lesnický výzkum zaměřit v dalších 5 letech zaměřit. Další jednání u příležitosti 125. výročí založení v roce 2017 ve Freiburgu im Breisgau. Příští kongres za 5 let – Brazílie. Problémy lesnictví – klimatická změna (přízpusobení se lesy), funkce lesa, úvahy o tom, jak budou lesy vypadat v budoucnu.

Diskuze: Jaká ekonomická témata zazněla? Ekonomika se prolíná 3 divizemi. Prof. Šišák se účastnil především jednání socioekonomické sekce – ekosystémové funkce a jejich oceňování, možnosti internalizace externalit.

Zmínil se kongres o ubývání tropických lesů v důsledku klimatické změny? Jedno z hlavních témat, konstatováno, že úbytek lesů se zpomaluje.

doc. Kupčák

Upozornil na probíhající workshopy ČZU – v rámci festivalu Life Science a jejich vztah ke změně klimatu např. 200 – 300 leté periody změny klimatu apod.

Ing. Lojda

Informoval o výsledcích své disertační práce zaměřené na finanční toky v LH. Zdroje finančních prostředků – státní rozpočet, jeho kapitoly a objem finančních prostředků (z kapitoly 329 jde do podpory LH 1,2 % výdajů MZE). Klesající tendence národních podpor do LH. Seznámil s poskytnutými finančními prostředky MO a MŽP – poslední větší výdaje z MO v roce 2010. MŽP v průměru cca 3 mil. Kč do lesů. Všechna ministerstva postupují dle nařízení vlády. Kapitola 301 – Kancelář prezidenta republiky – LS Lány (32 mil. Kč ročně). Finanční příspěvky – MZE a krajů.

Rozpočty územně samosprávných celků – pokles prostředků.

Výnos ze sdílených daní na LH cca 563 Kč příspěvky krajů do LH jde cca 209 tis. Kč. Poukázal na velký podíl nevyužitých prostředků.

Další zdroje:

Státní fond životního prostředí – nemá přímé nástroje k podpoře LH. Celkové příjmy fondu 2 – 3 mld. Kč ročně, z oblasti LH (poplatek za odnětí PUPFL, pokuty uložených dle LZ a pokuty ČIŽP) z nich 0,5 – 1,8 % zpět do oblasti LH.

Odvody ze zisku státního podniku LČR

Výnosy ze zdanění lesních pozemků (lesy hospodářské určitého druhu vlastnictví, daň se předepisuje, pokud je nižší než 30 Kč – pozemky cca 0,3 ha – daň se nevybírá).

Návrh jednotného finančního zdroje.

Diskuze: Jednorázové rozhodnutí vlády o čerpání zisku LČR – jakým způsobem zjišťovat částku, kterou mají LČR odvádět, aby mohl podnik vytvářet rezervy.

Ing. Pražan

Prezident konfederace lesnických a dřevozpracujících svazů (KLDS).

Zrekapituloval, kdo jsou členové lesnických a dřevozpracujících svazů. Podniky dřevozpracujícího průmyslu v ČR zpracovávají přes 4,5 mil. kubíků dřeva, zaměstnávají skoro 30 tis. pracovníků. Seznámil s vývojem zásobování surovinou, odbytem, zpracovací kapacitou, budoucí vývoj.

Zásobování surovinou – letošní rok – na začátku pozitivní vývoj, dostatek suroviny, vliv intervence ČNB – pozitivní vliv na exportéry.

Odbyt – klesal v únoru, březnu. Duben – červenec profitově velmi dobrý. Ceny řeziva – stoupaly na začátku roku, poté pokles. Na trhu se objevilo velké množství vlákniny, nízko kvalitního dřeva – kalamity, havárie – okamžitý výrazný cenový pokles především v dřevařské štěpce. V současné době situace v řezivu je možné rozdělit na dvě části – středové řezivo lehce nižší cen. Boční řezivo – ve střední Evropě výrazně nižší stavební využití – vedlo ke snížení cen. Na podzim nepřišlo zlepšení ve stavebním průmyslu, situace není nijak dobrá v současné době.

Zpracovatelské kapacity – monitoring středních a malých firem obtížný, požez u velkých firem lehce klesal. Požez kulatiny byl poměrně velký. Neměnil se počet pracovníků max. v řádu stovek u velkých firem. Malé a střední firmy zanikaly cca 1,4 tis. pracovníků.

Poměr zpracování velkých a malých kapacit – nedochází ke změně cca 40 % méně než 50 tis. kubíků/rok. Mezi roky 2009 – 2013 zaniklo z první stovky největších firem 17 podniků, které buď utlumily produkci, či skončily. Celkový objem požezu ¾ mil. kubíků.

Budoucí vývoj – seznámení s výsledky rakouského výzkumu, který je vesměs pesimistický. Zpracovatelé z ČR nemohou očekávat dramatický pokles exportu. Cena by neměla dramaticky klesat.

Diskuze: Je třeba uvítat vznik zastřešující organizace. Prof. Bartuněk: „Uvažuje se o zpracování ekonomické studie na téma koncepce lesnických a dřevozpracujících firem? Co by měla pojmout – synergické efekty mezi sdruženími – co potřebují firmy. Analogie koncepce rozvoje energetiky. Státní koncepce neexistuje. Pozitivní vývoj v nástupu nové vlády, situace v lesnických organizacích. Jak byste si představoval tuto koncepci?“ Např. koncepce polská, přímý prodej, jak byl organizován historicky. Rozšířená varianta veřejných trhů je pro dřevozpracující sektor nereálná. Dřevozpracovatel by měl mít koncepci založenou na dlouhodobých smlouvách. Představa dojít si na aukci (prodej na stojato) nemožná – nemají kapacity, know how apod.

doc. Kupčák pozn. rezoluce R4 – ekonomická životaschopnost LH – tato životnost je závislá na lesnicko-dřevařském sektoru (schází definice).

4. Workshop: Problematika chovu zvěře a myslivosti v ČR z hlediska správy, organizace a ekonomiky

Referáty:

Ing. Lenoč – analýza myslivecké statistiky

Seznámil s historickým vývojem honiteb dle velikosti honiteb, vlastnických vztahů, využívání, počtu myslivců, honební plochy na myslivce, stavů a odstřel zvěře, osevní plochy v zemědělství apod.

Vyčíslení škod zvěří a preventivních nákladů za období 1995 – 2013

Několik „nemysliveckých“ ukazatelů – váha ročně ulovené čisté zvěřiny dle druhu zvěře (celkem, na jednoho myslivce, na hektar honitby)

Několik „myslivecky nekorektních“ ukazatelů – filozofické otázky.

Diskuze: Z jakého zdroje jste vycházel, když jste detekoval počet myslivců? Je předpoklad výsledky publikovat?

Ing. Gabzdil

Příspěvek na téma Myslivost a politika, historický nástin problematiky myslivosti. Na obrázcích demonstroval ukázky historických honů, dobových bažantnic, škodnou a myslivost v dobové literatuře, ukázky obory ve Vídni. Vyzdvihl a popsal několik historických událostí a mysliveckých osobností např. hon u příležitosti mezinárodního Vídeňského kongresu v roce 1814, František Josef I., arcivévoda František Ferdinand d'Este, arcivévoda Fridrich, odchovna tetřevů v Istebné, anglický král Eduard VII. na lovu v Čechách, kníže Karel Trauttmansdorf – nejlepší střelec monarchie, Rothchildové, Bruce Lockhart (kniha – zmínka o honech na Konopišti), mezinárodní myslivecká výstava v Berlíně v roce 1937.

Diskuze: Poznámka k úbytku honební plochy.

Ing. Žižka

Podal základní informace MZe z pohledu myslivosti. Seznámení s opatřeními ve směru k uživatelům, vlastníkům, držitelům.

Od 1. 10. nový náměstek pro obor LH Ing. Patrik Mlynář. Snižování zisku hospodařících subjektů – tzv. škody. Diskuze životních projevů zvěře na LH. 70. léta 20. stol. razantní snižování populace. Problematika péče o krajinu v souvislosti s chovem zvěře.

Vystoupil s příspěvkem na téma přístupu MZe jako ústředního orgánu státní správy myslivosti ve vztahu k péči o zvěř a k vlastníkům lesa. Zákon o myslivosti je nastaven tak, že je vše kolem hospodaření na vlastních honebních pozemcích. Systém je nastaven tak, že dvě sousední honitby mají jiný způsob hospodaření.

Snižování produkce lesnické vs. zemědělské. MZe – snižování stavu zvěře – metodický pokyn MZe k orgánům státní správy, aby bylo pokud možno rychlé rozhodování dle § 35, § 39 zákona o myslivosti.

Dotace do myslivosti – příspěvek na odchytové zařízení pro černou zvěř – navýšení sazby na 8 tis. na jedno zařízení.

Stanovování doby lovu pro jednotlivé druhy zvěře – v některých případech požadováno absolutní otevření doby lovu – zásadně proti myslivecká i laická veřejnost – prodloužení doby lovu u dospělého prasete divokého a koloucha jelena siky.

Od 1. 7. – zákon o zbraních a střelivu – možno používat doplňky pro noční lov zvěře (noktovizor).

Propagační kampaně ve směru k uživatelům, vlastníkům, držitelům.

Legislativní oblast – MZe zpracovalo pro projednání vládě technickou novelu zákona o myslivosti – 1 bod – administrace dotací do myslivosti prostřednictvím krajských úřadů.

Plán legislativní činnosti – novela zákona o myslivosti od roku 2015.

Diskuze: Dotaz ohledně metodiky zpracovávané ÚHUL, která má zachytit stav lesa. Proč nepřevzít německý model honitby? Proč se MZe brání snížení honitby v odůvodněných případech např. na 50 ha.

Ing. Kostečka

Vystoupil s příspěvkem na téma Příčiny vzniku škod způsobené velkými býložravci. V úvodu se zabýval hlavním posláním myslivosti, resp. jaké by mělo být. Upozornil na potřebu správného chápání přírody na to, že škody způsobené zvěří jsou důsledkem extrémně intenzivního hospodaření a rozpor mezi množstvím zvěře a nedostatkem přirozených predátorů. Poukázal na neexistenci koncepce využívání volných populací živočichů jako nedílné součásti trvale udržitelných zdrojů. Analyzoval příčiny neúspěchů snížení škod zvěří. Na závěr diskutoval současné možnosti zlepšení dané situace, a zda je možná změna systému v ČR. Zdůraznil, že ČR je jedinou zemí na světě, kde existuje termín „škody zvěří“. V ostatních státech musí vlastník respektovat biologické potřeby zvěře.

doc. Feuereisel

Prezentace příspěvku na téma Ekonomikou proti ilegálnímu lovu, návrh stanovení hodnoty upytlačené zvěře. Představil novou metodiku, jejímž cílem je obrana proti pytláctví. Metodika zaměřena na vyhodnocení pomocí nákladové metody. V metodice ocenil veškeré aktivity, které jsou povinností pro všechny myslivce ze zákona – náklady pro myslivce. Výnosy jsou dané. Hlavní myšlenka – tržby za produkty mysliveckého hospodaření neodpovídají nákladům do nich vložených. Vyhodnocení všech aktivit v celorepublikovém měřítku. Problém – jak náklady rozdělit na jednotlivé druhy zvěře. Dvě skupiny nákladů – specifické (konkrétně vztaženy např. náklady na krmení), obecné (náklady za nájem). Obecné jsou dále rozděleny procentuálně na druhy zvěře. Doc. Feuereisel uvedl praktickou ukázkou využití dané metodiky na příkladu výpočtu u škody jelení zvěří. Cílem představené metodiky je najít způsob ocenění upytlačené zvěře. V ČR zatím nic takového neexistuje.

5. Hospodaření na lesních majetcích firmy PROGLES, s r. o. s ohledem na chov zvěře a myslivosti

Představení firmy, referát

Tomáš Balihar

Seznámil s organizačními záležitostmi v rámci exkurze do obory Tuř.

Ing. Josef Kapras – organizátor.

8.00 odjezd od hotelu

tel. 602487626

6. Organizační záležitosti

Návrh na téma a oblast jarního zasedání EK OLH ČAZV 2015:

Střední lesnická škola v Hranicích; sociální pilíř udržitelného rozvoje

Jednání ukončil prof. Šišák a poděkoval všem přednášejícím a přítomným.

Zapsal: Ing. Petra Hlaváčková, Ph.D , Ing. Dalibor Šafařík, Ph.D.